

WAARSCHUWING.

WEG DOOR IRNSUM, GELEGEN IN DE ROUTE VAN LEEUWARDEN
NAAR DE OVERIJSSSELSCHE GRENZEN.

Ter voorkoming van ongelukken wordt bij deze bekend gemaakt, dat men thans bezig is, met de Verstrating van het dorp Irsum; dat de noodige voorzorgen zijn genomen, ten einde de passage met rijtuig, zoo bij nacht als dag, snoofters kan blijven bestaan, en daartoe bij duister behoorlijk zal worden verlicht.

Leeuwarden,
den 21 Junij 1830.

De Gouverneur van Friesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

P R U I S S E N .

BERLIJN, den 13 Junij. Eenigen tijd geleden heeft het Groothertogdom Baden een voorbeeld van waarlijk godsdienstige gezindheid opgeleverd, zoo schitterend, dat het algemeen verdient bekend te worden.

Door toedoen van den overleden Groothertog Lodewijk van Baden was te Freyburg (in den Badenschen Treisam-kreis) in 1827 een Aartsbisschoppelijke zetel gevestigd geworden. De regering der stad, hare dankbaarheid daarvoor te kennen willende geven, besloot ter eere van den Groothertog een gedenkteeken te stichten, en bestemde tot dat einde eene aanzienlijke som.

Toen er nu beslist moest worden, waarin dat gedenkteeken bestaan zoude, kwamen de Burgemeester, de Raden, de hoofdliden der gilden, allen Katholijken (zegt het Duitsche tijdschrift, waaruit wij dit ontleenen) eenstemmig op het denkbeeld, om voor de bijgebrachte gelden, ten blijke van de dankbaarheid van het Katholijke Aartsbisdome, te Freyburg, eene Protestantse kerk te bouwen, welke aldaar zeer noodig was. Dit denkbeeld werd niet alleen door de Katholijke geestelijkheid goedgekeurd, maar zij wilde van deze goedkeuring ook door hare daden doen blijken en zelve tot dat werk bijdragen.

Den 25 Augustus 1829 begaf het geheele Dom-kapittel, met den, door Paus Leo XII benoemden Aartsbisschop aan het hoofd, zich naar de plaats, waar de Protestantse kerk (Lodewijks-kerk genaamd,) moest gebouwd worden, en daar werd de eerste steen van dien tempel door den Aartsbisschop zelve gelegd. „Zoo verkrijgt de Groot-hertog Lodewijk een gedenkteeken,” aldus besluit het berigt, „gelijk er nog nimmer een voor eenigen Keizer of Koning, in de Katholijke of in de Protestantse kerk, is gesticht geworden.”

E N G E L A N D .

LONDEN, den 16 Junij. Men wacht eenen Braziliaanschen ambassadeur op het vaste land, om over de Portugeesche aangelegenheden te onderhandelen. Men meldt, dat de markies de Santo Amaro deswegens met eene zending is belast, en dat hij eerlang te Brest moet aankomen. Volgens een onzer meest geachte bladen wordt het verlangen hier te lande dagelijks grooter, dat de oneenigheid tusschen Brazilië en Portugal, of liever tusschen Keizer don Pedro en zijnen broeder, het zij bij verdrag, het zij door kracht van wapenen, hoe eerder hoe beter worde beslecht. (In Duitsche papieren wordt gemeld, dat de Braziliaansche gezant de Resende zich naar Warschau begeven heeft, ten einde te bewerken, dat hij niet alleen als zoodanig, maar ook als vertegenwoordiger van het regentschap van Terceira, ten behoeve van Koningin dona Maria, worde erkend; — met bijvoeging, dat het besluit van den Keizer van Rusland, die, zoo als men zegt don Miguel persoonlijk in geen deele genegen is, in deze belangrijke zaak met verlangen wordt te gemoet gezien).

F R A N K R I J K .

PARIJS, den 14 Junij. Eindelijk heeft men een uitvoerig verslag ontvangen noemens de schipbreuk van de brikken le Sylène en l'Aventure, in den nacht van den 15 Mei, van den bevelhebber van laatstgemeld vaartuij, den heer d'Assigny; deze dépêche of brief is gedagteekend in het bagne of gevangenhuis van Algiers, den 23 Mei 1830. Door den storm tegen de kust geworpen, kwamen de manschappen van beide vaartuigen gelukkig aan land, slechts een enkele kwam in den vloed om. De beide kapiteins vereenigden zich met hunne officiers en besloten, zich bij het aanbreken van den dag zonder tegenstand aan de Bedouïnen over te geven en zich naar Algiers te doen geleiden, alzoo men geene wapens of middelen ter verdediging had. Naauwelijks waren zij een kwartier nuers voortgegaan of eene bende gewapende Bedouïnen wierp zich op hen. Onder het scheepsvolk bevond zich een Maltezer, die Arabisch verstand en deze ging stoutmoedig de Bedouïnen te gemoet, verklarende dat zij Engelschen waren die schipbreuk hadden geleden. Tot drie malen zette men hem den dolk op de keel, doch hij verschrikte niet, hield zijn gezegde staande, en het scheepsvolk was voor dat oogenblik gered. Men werd naar een dorp geleid, alwaar de barbaren de Franschen geheel uitplunderden, latende hen naakt aan de koude noordewinden blootgesteld.

Men kwam van de eene bende onder de andere; eindelijk werd men onder eenige dorpen verdeeld, en ontving eenige levensmiddelen. Op den 18 Mei verschenen eenige Fransche oorlogschepen aan de kust die sloepen naar land zonden. Hierdoor geraakte alles in beweging; alle Arabieren wapenden zich en snelden onder een vervaarlijk geschreeuw van het gebergte naar het strand, terwijl de vrouwen de kinderen op den rug namen en zich gereed maakten om te vlugten. Gelukkig vertrokken de Fransche schepen en de orde herstelde zich.

Bij deze gelegenheid werd in eenige dorpen, alwaar men zich over de landing der Franschen angstig maakte, het gerucht verspreid dat men reeds handgemeen was, en werden vele Fransche schipbreukelingen jammerlijk vermoord.

Intusschen was een Turksch officier uit Algiers aangekomen en door toedoen van deze werden de overige naar Algiers gebracht, alwaar zij den 21 onder geleide van vele Turken, binnen kwamen. Voor het paleis van den Deij komende, zag men de afgehouwen hoofden van vele der schipbreukelingen reeds op palen ten toon gesteld, op welken afzigtelijken aanblik eenige der Franschen van zich zelve vielen. Eindelijk werd men, ten getale van 74, naar het bagne gevoerd, alwaar zich reeds 12 andere bevonden, dus te zamen 86 man, het overschot van 300 man, die aan land gekomen waren.

De Engelsche en Sardijnse consuls hebben zich de ongelukkige schipbreukelingen aange trokken en levensmiddelen en gelden gezonden.

Bij een Post-Scriptum geeft de heer d'Assigny kennis dat nog 2 man, de kwartiermeester Duchamp en de matroos Poudroux in Algiers waren komen vlugten, die het bloedbad ontkomen waren, na zich een geruimen tijd met een bijl en een hooivork tegen de barbaren verdedigd en verscheiden hunner gekwetst te hebben.

Van den 15. Een officieel berigt van den admiraal Duperré doet zien, dat de vloot den 6 dezer nog te Palma voor anker lag. Dezelve was werkelijk den 30 Mei in de nabijheid van Algiers geweest, doch door tegenwind genoodzaakt geworden van land af te houden; daar Palma slechts 30 uren van Algiers verwijderd is, kan de landing spoedig plaats hebben, indien de wind slechts gunstig is.

Den 13 dezer heeft de telegraf van Toulon het navolgende berigt overgebracht, aangaande de Algerijnsche expeditie: „Kapitein Cabrier, welke den 6 Junij van Palma is vertrokken, meldt, dat dien dag de transportschepen van de expeditie aldaar ten anker lagen; — dat een groot gedeelte der vee-schepen, welke verstrooid waren geworden, weder bij het convooi was gekomen, — en dat de oorlogschepen steeds onder zeil en kruisende bleven, behalve twee fregatten en eenige gewapende transportschepen, welke het anker voor Palma hadden laten vallen.

„La Capricieuse (welke de tijding van den terugkeer der vloot naar de Baleares heeft aangebracht) is den 12 uit Toulon gezeld, om zich naar de vlag van den admiraal Duperré te begeven.”

De reserve-divisie van de expeditionaire armee, bestaande uit drie brigaden, ieder van vier bataillons, en 400 man artillerie, trekt dezen dagen te Toulon bijeen. De derde en laatste brigade zal aldaar in de laatste dagen der maand Junij aankomen.

De zee-prefect, admiraal de Martinency, heeft zich op de reede van Toulon aan boord begere van het Turksch fregat, hetwelk Tahir-Bassa heeft overgebracht, en op hetzelfde eene conferentie met dien vlootvoogd gehouden. Hij is met de eerbewijzingen, aan zijnen rang verschuldigd, ontvangen. Of Tahir naar Parijs zal vertrekken, is nog niet bekend.

De inhoud van het rapport van den luitenant d'Assigny, onder andere de omstandigheid behelzende, dat de Dey van Algiers nauwkeurig uit Toulon werd onderrigt van het geen aldaar gebeurde, heeft het ministerieel avondblad gelegenheid gegeven, om de vijanden van het ministerie, en alzoo lieden, welke de liberale partij zijn toegedaan, als de bezorgers dezer berigten te doen voorkomen. Van de zijde der laatstgenoemden wordt dit op eene zeer vinnige wijze beantwoord. „Men heeft ten allen tijde ver-

ders gehal (zeggen zij) en men zal er ook nu wel enige herinneringen vinden, sedert sommigen hunner zulk een schitterend fortuin hebben gemaakt. Wij zijn het niet, die Frankrijk voor de vreemdelingen hebben geopend; die derzelver veldtoegen hebben ontworpen, hunne krijgsmagt hebben geleid, of sedert 1818 memorien hebben opgesteld, om hen op nieuw in het vaderland te roepen. Indien de Deij een corresponderend in Toulon heeft, is het denkbaar, dat hij denzelven zal hebben gevonden onder de lieden, die eenmaal deze plaats, met hare vloot en hare arsenalen, aan de Engelschen hebben overgegeven.”

Z. M. de Koning heeft bij besluit van den 6 dezer, de presidenten der Kieskolle-

gien benoemd, en gisteren eene belangrijke proclamatie uitgevaardigd, waarin Z. M. zegt: „Franschen! De laatste kamer der afgevaardigden heeft mijne oogmerken miskend. Ik had recht op hare medewerking te rekenen tot het doen van het goede, dat ik beoogde; zij heeft mij zulks geweigerd. Als vader van mijn volk, is mijn hart er bedroefd over; als Koning ben ik er door beledigd. Ik heb de ontbinding van die kamer bevolen.

„Franschen! uw voorspoed is mijn roem; uw geluk is het mijne. Op het oogmerk, dat de kieskollegien worden geopend, zult gij de stem van uwen Koning hooren.

„Het Constitutioneel Charter en de instellingen, die het gevestigd heeft, te handhaven, is geweest en zal altijd het oogmerk mijner pogingen zijn. Doch om dat oogmerk te bereiken, moet ik vrij handelen en de geheiligde regten doen eerbiedigen, die tot mijne kroon behooren.

„In dezelve berust de waarborg van de publieke rust en van uwe vrijheden. De natuur van het gouvernement zoude veranderd worden, indien strafbare pogingen mijne regten verkorteden, en ik zou mijne eeden breken indien ik zulks toestond.

„Onder dit bestuur is Frankrijk bloeiende en vrij geworden. Het is aan hetzelfde zijne vrijheid, crediet en industrie verschuldigd. Stel u dus nopens uwe regten gerust. Ik stel dezelve met de mijne gelijk, en zal ze met eene gelijke zorg beschermen.

„Laat u door de verleidelijke taal der vijanden van uwe rust niet misleiden. Verwerp de verachtelijke argwaan en valsche vrees, die het publiek vertrouwen vernietigen en grove wanorders doen ontstaan. De oogmerken van hen, welke deze vrees verspreiden, zullen mislukken. Uwe zekerheid, uwe belangen zullen even zoo min als uwe vrijheden aangerand worden: ik waak over de eene zoo wel als over de andere.

„Kiezers, haast u om u naar uwe kollegien te begeven. Dat geen verzuim dezelve van uwe tegenwoordigheid beroove! Dat een gelijk gevoelen u beziele, dat een gelijk vaandel u vereenige!

„Het is uw Koning die het u vraagt: het is een vader die u roept.

„Vervult uwe plichten; ik zal de mijne weten te vervullen.”

HAVRE, den 9 Junij. De luchtgesteldheid die wij sedert twee maanden gevoelen is zeer opmerkelijk. Gewoonlijk wordt de lucht bij het krimpen der wind, van het N. W. naar het W. of Z. W., zelfs in het midden des winters zacht en ontlatend, doch dezelve blijft dit jaar, niettegenstaande het reeds lang ingetreden warm seizoen, bij Z. W. winden koud, als in den herfst. Men veronderstelt dat deze bijzonderheid in den dampkring veroorzaakt wordt door eene buitengewone oorzaak, die, hoe wettenswaardig ook moeilijk zal zijn te ontdekken of op te lossen.

N E D E R L A N D E N .

's GRAVENHAGE, den 14 Junij. De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke dit jaar moeten atredren, of welker plaatsen om andere redenen moeten vervuld worden, zijn: voor de provincie Noord-Brabant, de heeren van Meeuwen en Ingenhousz; voor Zuid-Brabant, de heeren Huisman d'Annecroix, de Celles en Barthélemy; voor Limburg de heer de Liedel de Wel; voor Gelderland, de heeren Dijkmeester en Weerts; voor Luik, de heeren de Stockhem Meun en Fabri Longrée; voor Oost-Vlaanderen, de heeren Dellafaille d'Huyse, Boeyé, van Hulthem en een nieuw lid in plaats van wijlen den heer Surmont de Volsberghe; voor West-Vlaanderen, de heeren Reyphins en Serruys; voor Henegouwen, de heeren Trenteseaux, Dumond en Taintenier; voor Holland, de heer van Ices, die in den laatsten tijd door voortdurende ongesteldheid verhinderd is geworden de zittingen bij te wonen, en de heeren van Wickevoort Crommelin, van Foreest, Frets, Collet d'Escurey, G. G. Clifford en Kerpelaer van Molenaarsgraaf; voor Zeeland, de heer Hinlopen; voor Namen, de heer de Stassart; voor Antwerpen, de heeren de Moor en van Velsen; voor Utrecht, de heer van Utenhove van Heemstede; voor Friesland, de heer van Boelens en nieuwe leden ter vervanging van de heeren Fockema en Rengers, als zijnde de eerste op zijn verzoek ontslagen, en de laatstgemelde benoemd tot Gouverneur der provincie Groningen; voor Overijssel, de heeren Lemker en Sandberg; voor Groningen, de heer Tammo Sijpkens, en voor Luxemburg, de heer Faber de Wiltz.

Bij koninklijk besluit van den 13 dezer heeft het Zijne Majesteit behaagd, hoogstedes zelfs beminden derden kleinzoon Willem Frederik Hendrik, prins der Nederlanden, te benoemen tot adelborst der 1ste klasse, ten einde, zoo als bij gemeld besluit wordt uitgedrukt, aan genoemden Prins, bij gelegenheid van zijn tienden verjaardag, en overeenkomstig zijne aan den dag geleide genegenheid voor de zeedienst, reeds van jongs af aan, eene bestemming aan te wijzen, in welke hij zich kunne voorbereiden om zijn vaderland van dienst te zijn en de eer en onafhankelijkheid daarvan, te gelijk met den roem van 's Konings Huis, te handhaven; terwijl daardoor tevens een nieuw bewijs wordt gegeven van 's Konings bijzondere belangstelling in de marine.

SCHEIDAM, den 14 Junij. Uit het te voren gemaakte twaalfal van predikanten is heden door den Grooten Kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier geformeerd het volgende zestal: DD. G. A. van Limburg Brouwer, theol. doct., te Hoorn; H. J. E. Burgerhoudt, te Haamstede; C. G. Montijn, te Ysselmonde; H. J. Spijker, theol. doct., te Waadingsveen; J. Dermout, theol. doct., te Meppel, en A. Hazen, te Vlaardingen.

GRONINGEN, den 15 Junij. Het feest ter gedachtenis van den Akademischen leeftijd der genen, die van den jare 1801 tot 1810 aan de Hoogeschool alhier zich bevonden hebben, zal op den 1 Julij aanstaande worden gevierd. De redevoering zal in de Nieuwe Kerk, daartoe gunstig verleend, door den hoogleraar Lulofs worden gehouden, voorafgegaan, afgewisseld en besloten door muziek en gezang. Ongeveer tweehonderd deelgenooten zullen zich daartoe vereenigen. De Akademische inrigtingen en verzamelingen zullen gedurende de dagen der feestviering openstaan. De gewone bijeenkomsten zullen in het lokaal van de Societeit de Uitspanning, daartoe vriendelijk afgestaan, worden gehouden, de maaltijd in het conserthuis. Ook de groote societen en die der studenten hebben voor alle feestgenooten den toegang opengesteld en daardoor hunne belangstelling in de plegtigheid bewezen.

LEEUWARDEN, den 21 Junij. De voor Nederland zoo gedenkwaaardige dag van den 18 Junij, is alhier op de gewone wijze gevierd geworden; wijders is op gisteren ten gevolge verordeningen van Heeren Burgemeester en Wethouders, binnen deze stad een plegtige Dank- en Bededag gehouden.

Bij besluit van Z. M. van den 5 dezer is bepaald, dat de Staatsbladen, welke de aangenomene gedeelten van het wetboek van strafvordering bevatten, ook afzonderlijk zullen worden verkrijgbaar gesteld.

De wet ter nadere regeling van de middelen ter bestrijding van de tienjarige begroo-ting, houdende onder andere, de heffing van een accijs op de koflij, is, den 3 dezer, door Z. M. geteekend, en den 10 uitgevaardigd.

Zoo men verneemt, heeft Z. M. een buitengewoon crediet ter beschikking van het ministerie van binnenlandsche zaken gesteld, ten einde die gemeenten te ondersteunen, welke den meesten ijver voor de verbetering van het lager onderwijs betoon hebben. Dat departement houdt zich dienvolgens men het verdeelen dezer vrij aanzienlijke som bezig.

Z. Exc. de minister voor den waterstaat, de nijverheid en de kolonien, heeft aan de gewestelijke overheden een geschrift medegedeeld van den heer A. de Bruin, te Leijden, houdende gedachten over het broeijen van hooi in de bergen, en de middelen ter voorkoming van het schadelijke daarvan. Onder de nadeelen, welke uit het broeijen van het hooi ontstaan, en welke de schrijver tracht weg te nemen, behoort vooral het ontvlammen van hetzelve. De heer de Bruin stelt zeker, dat dergelijke ongelukken zijn toe te schrijven aan gebrek aan vrijen doortocht van lucht in het midden des hooibergs; hij gelooft, dit als het eenige middel, om onheil voor te komen, voor te moeten dragen. Naar zijne proeven dient daarbij echter het volgende te moeten worden in acht genomen: Men legge op den grond of bodem, bijv. eens zeskantigen bergs, driehoekige kokers of goten, ieder uit drie planken of deelen van 0.32 Nederlandsche el zamengesteld, en zoodanig geplaatst, dat dezelve aan de buitenzijde des bergs iets uitstekten, en tot op 0.37 Nederlandsche el van het middelpunt komen te leggen,

waardoor in het midden eene wijde van ongeveer ééne el wordt verkregen. Bij het vullen van den berg, plaatse men eene mand, van een bodem voorzien, in het midden boven de kokers, om het neervallen van het hooi te beletten, en trekke de mand naar boven, naarmate de berg gevuld wordt. Dezelve gevuld zijnde, neme men de mand weg, en zoo doende kan het vocht, dat zich in het hooi mogt bevinden, uitwasemen en te gelijktijd door middel van den wind of de lucht, die van onder door de kokers en in den berg indringt en opwaarts stijgt, naar boven en uit den berg worden gedreven. Het is deze altoosdurende verversching van lucht, die de uitdamping van het hooi bevordert en hetzelfde voor bederf behoedt, mits men zorgde, dat de kap des bergs niet al te dicht op het hooi worde nedergelaten, of dat deze anders van eenige luchtgevende pannen worde voorzien.

MENGEWERK.

ONDERZOEK AANGAANDE DE GEBOORTEPLAATS

VAN DEN BERENDEN

BALTHASAR BEKKER

EN ZIJNE BETREKKING TOT HET DORP

JELSUM.

In geene geringe mate deelden, ten allen tijde, de geboorteplaatsen van vermaarde personen in den roem, welke derzelver uitstekende verdiensten, bij tijdgenoot en nageslacht, ten deel viel: — van daar, dat wij in de geschiedenis niet zelden rijken en landan, steden en dorpen elkander dien roem betwisten of zich die eer zien toeëigenen. Maakte partijdige vaderlandsliefde, of kwalijk geplaatste ijverzucht het vinden der waarheid wel eens moeilijk, niet minder was de opgave van slechts ééne geschiedschrijver voldoende, om door talloze naschrijvers te worden verbreid, waardoor men zich somtijds hoe langs hoe meer van de waarheid verwijderd en de twijfel hand over hand toenemen zag.

Niet zonder grond zal men dit laatste ook voor oorzaak kunnen houden van de verschillende opgaven der geschiedschrijvers omtrent de geboorteplaats van den grooten BALTHASAR BEKKER; — van hem, door wiens edele bemoeijingen, onafgebroken werkzaamheid en verbazenden heldenmoed, de grootste eer voor het Vaderland, het grootste nut voor het geheele Menschdom werd verworven en te weeg gebragt, (1) daar hij hetzelfde onthief van de drukkende vrees voor de magt van een ingebeeld Wezen, en daardoor aan het Bijgeloof, en derzelver menschontereende gevolgen, een zoodanigen schok gaf, die het rijk der waarheid uit deszelfs puinhoopen verrijzen en duizenden het leven deed behouden.

Zijne geboorteplaats had dus dit met zijne — Gode zij dank! thans niet meer bewiste — verdiensten gemeen, dat beide steeds als geschilpunten werden behandeld; doch zijn deze geregtvaardig, gene is het, tot dus verre, niet te beurt gevallen beslissend te worden aangezocht: immers, nog heden ten dage, zien wij door den eenen *Jelsum*, door den anderen *Metslawier* — beide dorpen in *Friesland* — en weder door den derden *Warfhuizen* in *Groningerland* als dezelve opgeven.

Door deze en dergelijke aanstootelijke onnaauwkeurigheden is dus, zoo wel het publiek als het meerendeel der geschiedschrijvers in twijfel, welke opgave, van deze drie plaatsen, men voor waarheid hebbe te houden. Eene, uit een naauwkeurig onderzoek deswegens voortgevloeide, stellige uitspraak, zou dus die schrijvers, welke thans ter goeder trouw dwalen, de waarheid kunnen aanwijzen, en die, welke van dezelve overtuigd waren, in hun gevoelen bevestigen.

Deze gedachten bepaalden reeds voorlang mijn besluit, om deze zaak nader te onderzoeken, en het is op vereerende uitnodiging van de Redactie van dit Mengelwerk, dat ik het resultaat derzelve thans het publiek mededeel.

Niet onwaarschijnlijk zal de reden van de onnaauwkeurigheid dezer opgaven kunnen afgeleid worden uit den geest des tijds, waarin BEKKER leefde en stierf. Velen zouden het zich misschien toen ten schande gerekend hebben, het leven van dien verachten vrijgeest te beschrijven, die, daarenboven, niet werd gerekend een verdienstelijk man, maar een oproermaker, een nieuwigheidszoeker te zijn; terwijl omtrent hem betergezinden het veelligt, uit vrees voor een gelijk lot, niet durfden wagen de handen aan een werk te slaan, waarin gewis hun oordeel over hem en zijne verdiensten moest doborstralen; zoodat zulks eerst later, toen de tijd zijne waarde had beslist, en men gunstiger gedachten, aangaande zijn persoon en gevoelens, koesterde, verrigt werd: welk een en ander, mijns inziens, ligtelijk aanleiding tot eene min naauwkeurige opgave zijner geboorteplaats kan gegeven hebben.

I. In de eerste plaats zij dan gezegd, dat *Jelsum* als de geboorteplaats van BEKKER wordt opgegeven door: 1. N. G. VAN KAMPEN, *Staat- en Aardrijkskundige Beschrijving der Nederlanden*, zoowel in de eerste druk van 1818, als in de tweede van 1823. — Het is zonderling, dat deze, zoo met roem bekende, schrijver in onderscheiden werken en op onderscheiden tijden deze geboorteplaats zoo verschillend, en aan zich zelve ongelijk, kon opgeven: daar hij, in 1822 en 1826, in zijne *Letterkundige Geschiedenis, Warfhuizen* als zoodanig opgeeft. — 2. J. VAN WIJK, RZ., *Nieuwe Handleiding tot de Aardrijkskunde*, (Zutphen 1818) Ie Deel, bl. 192, zeggende: „*Jelsum*, volgens sommigen de geboorteplaats van den vermaarden B. BEKKER, die anderen echter bij *Warfhuizen* in de Provincie *Groningen* stellen (echter is het zeker, dat hij hier gestorven en begraven ligt)”. Deze geleerde heeft, gelijk bliken zal, in deze vier opgaven drie malen mis. — 3. J. A. OOSTKAMP, *Aardrijkskundige Beschrijving der Nederlanden* (Haarlem 1818) bl. 14 (2); — en 4. door den Heer U. H. WIELINGA HUBER, in het hoofd van deszelfs *Grafschrift over Eerw. B. BEKKER*, hetwelk aanleiding tot dit mijn geschrift gaf, — in het *Friesch Jierboekje*, jaar 1829, sytje 64.

Daar nu bij geen der oudere Schrijvers eenige grond voor deze meening bestaat, zoo mag men vermoeden, dat dezelve alleen haren oorsprong heeft uit eene andere betrekking, welke BEKKER tot deze plaats, maar eerst in lateren tijd, gehad heeft, zoo als nader zal bliken.

II. Dat BEKKER, in den jare 1634 te *Warfhuizen*, een klein dorpje in het kwartier *Hunsingo* der provincie *Groningen*, alwaar zijn vader Predikant was, het eerste levenslicht aanschouwde, vindt men bij de volgende schrijvers vermeld: 1. LUISCIUS, *Algem. Hist. Geogr. en Geneal. Woordenboek*, IIe Deel, Art. BEKKER. — 2. J. G. DE CHAUFFEPÉ, *Nouveau Dictionnaire Hist. et Crit.* (Amst. 1750) idem (3). 3. *Levensbeschrijving van Nederlandsche Mannen en Vrouwen*, (Amst. en Harl. 1775) IIIe Deel, bl. 255. — 4. *Tegenwoordige Staat van Stad en Lande*, IIe Deel, bl. 312. — 5. N. G. VAN KAMPEN, *Beknopte Geschiedenis der Letteren en Wetenschappen in de Nederlanden*, ('s Hage 1822 en 1826) IIe Deel, bl. 11, en IIIe Deel, bl. 326, Register. — 6. LAURMAN, *Museum van Kerkelijke Geschiedenis*, enz. (Gron. 1823) Ie Stuk, waarin BEKKER voorkomt als Catecheet beschouwd. — 7. H. KREMER, *Geschied- en Aardrijkskundige Beschrijving der Provincie Groningen*, (Gron. 1819) bl. 140. — Al deze Schrijvers schijnen hunne opgaven daarop te gronden, dat HENRICUS BEKKER, de vader, te *Warfhuizen* Predikant is geweest, en dat zijn zoon derhalve aldaar moest geboren zijn; in hoeverre deze waarheid geldende is zal nader bliken.

III. Van de Schrijvers, welke *Metslawier* als de geboorteplaats van BEKKER opgeven, zijn mij de volgende bekend: 1. D. VAN HOOGSTRAATEN, *Groot Algemeen Historisch Woordenboek* enz. (Amst. enz. 1733) Ie Deel, Art. BEKKER. — 2. J. A. DE CHALMOT, *Biographisch Woordenboek* (Amst. 1798) IIe Deel, Art. BEKKER. — 3. J. KOK, *Vaderlandsche Woordenboek*, (Amst. 1785) Vre Deel, idem. — 4. *Conversations-Lexicon*, u. s. f. (Leipzig 1827) Ister Band, idem. — 5. *Biographie Nationale*, (Mons 1827) Tom. tier, tiere Livrais, idem. — 6. A. F. BUSSCHING, *Nieuwe Geographie of Aardrijkskundige Beschrijving*, (Amst. en Utr. 1775) IVe Deel, IIIe Stuk, bl. 1293, welke, ook ten aanzien van ons Land, bij uitstek naauwkeurige Schrijver, de tijd van BEKKERS geboorte aldaar op den 20 Maart 1634 bepaalt, hetwelk met de beste opgaven zeer wel overeenstemt. — 7. J. P. AREND, *Verhandeling over B. BEKKER*, in de *Vaderl. Letteroefeningen* voor 1829, No. XVI. — 8. Mr. J. SCHELTENA, *Geschiedenis der Heksenprocessen*, (Haarlem 1823) bl. 286; deze Schrijver noemt BEKKER op eene andere plaats (*Staatkundig Nederland*, Ie Deel, bl. 288) een verdienstvolle *Fries*.

Onbepaald op welke plaats wordt BEKKER gezegd in *Friesland* te zijn geboren, bij 1. L. MORERI, *Le Grand Dictionnaire Historique*, (Amst. etc. 1740); — 2. NIEUWENHUIS, *Algemeen Woordenboek*, enz. (Zutphen 1820) Ie Deel; — en 3. BREDIE, *Woordenboek der Kerkelijke Geschiedenis*, (Amst. 1827) Ie Deel, Arts. BEKKER.

IV. Indien de meerderheid der Geschiedschrijvers, tot dus verre, reeds ten bewijze mogt verstrekken, dat *Metslawier* de geboorteplaats van BEKKER is, zoo zou men in dit geval eenige, doch slechts geringe, waarde aan dit bewijs kunnen hechten;

(1) Mr. J. SCHELTENA, *Geschiedenis der Heksenprocessen*, enz. bl. 286.

(2) OOSTKAMP had vroeger reeds over BEKKERS verdiensten geschreven en behoorde dus omtrent deszelfs Levenszonderheden niet onkundig te zijn (*Vaderlandsche Letteroefeningen* 1804, no. II.).

(3) Hoewel CHAUFFEPÉ *Warfhuizen* in den tekst opgeeft, zoo is uit eene noot evenwel genoegzaam blijkbaar, dat hij, op gezag van NICERON (*Memoir. des Homm. Illust.* Tom. XXXI pag. 177), welke met den zoon van BEKKER in betrekking stond, *Metslawier* voor deszelfs geboorteplaats hield.

maar daar ter volkomena beslissing geldiger bewijzen worden vereischt, zoo zal dezelve hier bijbrengen en met Authentieke stukken trachten te staven.

Daar BEKKER in het, door hem zelf gestelde: *Kort verhaal van zijn leven*, I plaatst vóór het, na zijnen dood, door zijnen zoon JOHANNES HENRICUS BEKKER uitgegeven *Sterfbedde van Dr. B. BEKKER*, (Amst. 1738), van zijne geboorteplaats hoegenaamd geene melding maakt, en de laatste dezelve ook geheel verzwijgt, 2 kan men derhalve, van dien kant, geene stellige uitspraak in dezen aanvoeren.

Het is bekend, dat, omstreeks de jaren 1750 en 1760, verscheidene Hervormde Predikanten zich onledig hielden met het zamenstellen van Naamlijsten van Predikante welke, sedert de Hervorming, het Leeraaramp in de provincie *Friesland* hebben bekleed. Daar nu deze Naamlijsten, die daarenboven somwijlen zeer veel wetenswaardigs, en voor de geschiedenis belangrijks, bevatten, uit de Klassikale Acten en andere echte stukken zijn opgemaakt, zoo zal wellicht niemand derzelver geloofwaardigheid twijfel trekken. Tot derzelve gebruik in staat gesteld zijnde, vond ik in onderscheidene derzelve, zeer veel aangeteekend, dat tot eene volkomena uitwijzing des geschi omtrent BEKKERS geboorteplaats, zou kunnen verstreken.

Lang was ik in het denkbeeld, dat het zeer wel mogelijk konde zijn, dat de vader van onzen BEKKER in hetzelfde jaar Predikant te *Metslawier* en te *Warfhuizen* geweest was, en dat men, naar aanleiding hiervan, het jaar van zijne geboorte bekeerd zijnde, op de gedachte kwam, dat zijn zoon te *Warfhuizen* moest geboren zijn. Dit het tegendeel bewijst Ds. COLUMBA, in zijne *Naamlijst van Predikanten in de Klasis van Dokkum*, zeggende: dat HENRICUS BEKKER, geboortig van *Bielefeld* in *Westphalen*, den 27 Februarij 1633, te *Metslawier* werd beroepen, en dit dorp, in 1664 met *Warfhuizen* en *Marslag*, in de *Ommelanden*, verwisselde, waar hij in 1675 overleden; waarmede BRUCHERUS, *Gedenckboek van Stad en Lande*, bl. 162, volkomen overeenstemt.

Derhalve kon BALTHASAR BEKKER, in 1634, te *Warfhuizen* niet zijn geboren, maar moet *Metslawier* als zijne geboorteplaats worden aangemerkt, hetwelk dezelve schrijver, eenige regelen verder breedvoerig vermeldt, en voorts zeer vele berigten aangaande hem en zijne familie, mededeelt (4).

Ik kan niet nalaten hier nog bij te voegen, dat, hoewel de randschriften der meeste portretten, welke van BEKKER uitgaan, slechts alleen den tijd en niet de plaats van geboorte en overlijden opgeven, er evenwel een zeer zeldzaam, klein en rond portret bestaat, hetwelk door mij is gezien bij deszelfs bezitter, den Onderwijzer de *Wind*, te *Ternaard*, met het volgende, ook *Metslawier* als de geboorteplaats opgevende, randschrift:

B. BEKKER, S. T. D. V. D. M. AMST. NAT. METSLAV. FRIS. 1634.

Letterlijk gelijk wordt dit randschrift mede gevonden om de zeer fraai gedrezen beeldtenis van BEKKER, op het dekfel van een zilveren doosje, den heer Mr. D. Suringar te *Beetsterzwaag* toebehoorende.

Had ik gaarne gewenscht, om, ter volkomena beslissing, eenig bewijs van publiek gezag en wel bepaaldelijk een Extract uit het Doopboek der Hervormde Gemeente te *Metslawier* te kunnen aanvoeren; het deed mij, na alle daartoe aangewende moeite, leed in deze verwachting te leug gesteld te worden door het berigt, dat er, bij het Grietenijbestuur van Oostdongeradeel, geene vroegere aantekeningen, dan van 1730 aanwezig waren; — doch des te meer verheugde het mij, door de vriendelijkheid van den Heer en Mr. Prof. J. W. DE CRANE (wien ik, ook bij dezen, daarvoor mijnen openlijken dank betuig), in staat gesteld te worden, een allezins voldoende en authentiek bewijs, dat BEKKER geboren *Fries*, en wel bepaaldelijk van *Metslawier*, geweest is, uit de *Handelingen van den Senaat der Friesche Universiteit te Franeker* mede te deelen, hetwelk ik, als alles afdoende, ten slotte zal laten volgen.

Reeds in achttienjarige ouderdom, en na dat hij al eenigen tijd aan de Hoogeschool te *Groningen* had gestudeerd, kwam BEKKER te *Franeker*, waar hij, den 8 Maart 1652, bij den Rector Magnif. *Dominicus Aconius* in het Album der Akademie dus werd ingeschreven:

BALTHASAR BEKKER, FRISIUS, ST. PHIL.

Doch dertien jaren later, toen hij, reeds acht jaren Predikant te *Oosterlittens* geweest zijnde, den rang van Doctor in de Godgeleerdheid aan de Friesche Hoogeschool plechtig verkreeg, vindt men daaromtrent, in de *Acta Senatus Generalis, Diarium II*, het volgende aangeteekend:

Die 29 Aprilis 1665 Reverendus Clarissimus ac Doctiss. D. BALTHASAR BEKKER, FRISIUS, V. D. Minister in pago Oosterlittens ad examen Theologicum admissus est. Actum in Curia

(s.) J. KROLL.

Waarvan de vertaling is:

Den 29 April 1665 is de Eerwaardige, zeer Vermaarde en zeer Geleerde Heer BALTHASAR BEKKER, *Fries* van geboorte, Bedienaar des Goddelijken Woords in het dorp *Oosterlittens*, tot een Examen in de Godgeleerdheid toegelaten.

Gedaan in de Raadkamer.

(get.) J. KROLL. (Secretaris.)

Die 25 Mai 1665 Reverendus D. BALTHASAR BEKKER, *Metslawirensis* Frisius, V. D. M. Oosterlittensis, postquam strenue disputationem inauguralem de centum Theorematis in XX pentadis distributis etc. defendisset, per virum reverendum Clariss. et Doctiss. D. Christianum Schotanus S. S. Theol. Doctorem et Profess. Ordinarium Theologie Doctor promotus. Actum in Curia.

(s.) J. KROLL.

Hetwelk overgezet, is:

Den 25 Mei 1665 is de Eerwaarde Heer BALTHASAR BEKKER, te *Metslawier* in *Friesland* geboren, Bedienaar des Goddelijken Woords te *Oosterlittens*, nadat hij zijne Inwijdings-Verhandeling van honderd stellingen, in twintig vijftallen verdeeld, mannelijk verdedigd had, door den Heer *Christianus Schotanus*, Doctor en Gewoon Hoogleraar in de H. H. Godgeleerdheid tot Doctor in de Godgeleerdheid bevorderd.

Gedaan in de Raadkamer.

(get.) J. KROLL.

Deze bewijzen van openbaar gezag zijnde, en als van BEKKER zelve afkomstig, volgens wiens eigene opgave aldus geschreven werd, voldingen, naar het mij voorkomt, het pleit voldoende, dat noch *Jelsum*, noch *Warfhuizen*, maar dat *Metslawier* de geboorteplaats is van BALTHASAR BEKKER.

V. Treden wij nu, omtrent de eerste plaats, nader in bijzonderheden, ten einde, uit de betrekking in welke BEKKER tot dit dorp stond, de reden te verklaren, waarom men hetzelfde als zijne geboorteplaats heeft opgegeven: zullende wij, evenwel, om dezelve naauwkeurig aan te toonen, de geschiedenis een weinig nader moeten ophalen.

Ten oosten van de kerk van *Jelsum* lag, sinds onheugelijke jaren, de *State Hinnema*. Dezelve werd, in het eerste gedeelte der XVII Eeuw, bewoond door KEMPO HARINXMA VAN DONIA, *Grietman van Leeuwarderadeel* en eerste *Curator der Akademie te Franeker*, — hem door zijne oud-overgrootmoeder LOELCK HINNEMA aanbeëfd; — en na zijnen dood, in 1622, door zijnen zoon FRANS VAN DONIA, *Lid der Staten Generaal* en in 1648, *Medegevolmachtigde tot den Munsterschen Fredhandel* (5). — Deze Staatsman nu, in den jare 1651 kinderloos overlijdende, zoo verviel de *State Hinnema* aan zijne zuster SYTS VAN DONIA, de vrouw van HENRICUS HINCKENA VAN HINCKENBURG, een edelman uit *Emden*, eerst Predikant te *Berlikum* en daarna te *Britsum*. — BEKKER, ten jare 1666, hertrouwende met derzelver kleindochter FROUCK FULLENIUS, (6) Weduwe van den Advocaat J. BLOEMENDAAL, Secretaris van Dokkum, en Dochter van den Hoogleraar B. FULLENIUS, zoo werd hij later, bij erfenis, eigenaar van bewuste *State*, die evenwel (volgens het *Geographisch Woordenboek van Friesland*, bl. 53, en anderen) in 1732 werd afgebroken (7).

Daar BEKKER nu, uithoofde der kerkelijke onlusten tegen hem verwekt, — naar luid zijner levensbeschrijvingen — in 1691 een reisje naar *Friesland* deed, — naderhand

(4) Zie gezegde *Dokkumer Naamlijst*, bl. 128—134, en vervolgens, betrekkelijk de standplaatsen van BEKKER, zeer wetenswaardige berigten in: GREVENSTEYN, *Klassis van Bolsward*, bl. 103; GREIDANUS, *Klassis van Franeker*, bl. 33 en 34, en ENGELSMA, *Klassis van Zevenwouden*, bl. 72, enz.

(5) Zie: WAGENAAR, *Vaderlandsche Historie*, XIe Deel, bl. 405. — SCRIVERIUS, *Beschrijvinge van Holland, Zeeland en Friesland: mitsgaders de Regeeringe derzelver Graven*, enz., ('s Hage 1667) bl. 62, waar hij genoemd wordt: *Heere tot Hinnema in Holsom*; — en WINSEMIUS, *Beschrijvinge van Leeuwarderadeel*, achter zijne *Chronique van Vriesland*; schoon de kaart voor dit werk, ten aanzien der ligging van *Hinnema-State*, niet overeenstemt met de zoo naauwkeurige kaarten van *Friesland*, *Oostergoo* en *Leeuwarderadeel* in de *Atlas* van B. SCHOTANUS A STERRINGA.

(6) Zij was eene dochter van ENEL HINCKENA, die eene zuster was van ALETTA, gehuwd aan GOOSEWYN VAN COEHOORN, de moeder van den, als mensch, als geleerde en als held, nooit genoeg geprezen MENNO BARON VAN COEHOORN, (van wiens roemruchtig leven en bedrijf wij een nieuw en volledig geschiedverhaal, door den Heer J. VAN LEEUWEN bewerkt, te wachten hebben); zoodat deze gadelooze Friesche helden, BEKKER en COEHOORN, beide niet minder door hunne verdiensten, als door hunne deugden groot, de een in den kamp voor Vrijheid en Vaderland, de ander in dien der menschheid, strijdende ter herwinning van derzelver verloren regten, tegen Onkunde en Bijgeloof, — in zoo vere met elkander in familiebetrekking stonde.

(7) Zie: Mr. J. SCHELTENA, *Staatkundig Nederland*, t. a. p. J. W. DE WATER. *Historie van het Verbond der Edelen*, IIe deel, bl. 338, aant. art. *Donia*; — bl. 468, aant. art. *Holdinga*; — IIIe deel, bl. 286, aant. art. *Scheltena*. — A. FERWERDA, *Groot Adelijk Wapenboek* fol. 69 enz. — P. NOTA, *Tweetal Leerreden en Aankomst betreffende de Oudheden van Berlikum*, bl. 113 en 114.

De GRIETMAN VAN UTINGERADEEL, roept hiermede op de Stemgerechtigde Hervormde Floreenpligtigen van navolgende Dorpen, om op onderstaande tijden in derzelve Kerken te compareren, als die van:

Terkaple, op Maandag den 28 Junij 1830, des voormiddags ten tien ure;
Terhorne, op denzelfden dag, des namiddags ten een ure;
Oldeboorn, op Dingsdag den 29 Junij 1830, des voormiddags ten elf ure, en van
Akkrum, op Woensdag den 30 dier maand, mede des voormiddags ten elf ure;
ten einde alsdan 1°. Over te gaan ter opnemng der Rekeningen van de Kerkelijke Administratie, 2°. Met of zonder verandering vast te stellen de Begrooting van dezelve, en 3°. In plaats van de afgaande nieuwe Kerkvoogden te benoemen.
Oldeboorn, De Grietman voornoemd, W. H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
den 14 Junij 1830. Van wege denzelfden, W. A. EVERTSZ, Secretaris.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN MENALDUMADEEL, gedenken op Woensdag den 30 Junij 1830, des voormiddags ten 10 ure, in de Grietnij-Raadkamer te Menaldum, onder nadere goedkeuring, in het openbaar aan de minstaannemenden te besteden:

1. Het bouwen van eene NIEUWE SCHOOL en ONDERWIJZERSWONING, te Wier.
 2. Het bouwen van eene NIEUWE SCHOOL, en het maken van VERBETERINGEN aan de Onderwijzerwoning te Schingen.
 3. Het bouwen van eene NIEUWE SCHOOL te Boxum.
- Met bijlevering van alle daartoe vereischte Materialen.
De Bestekken en Teekeningen kunnen van nu af aan ten huize der Onderwijzers in genoemde dorpen gelezen en bezigtigd worden, terwijl des verlangende, de belanghebbers nadere informatien ten dezen zullen kunnen bekomen, bij den Mr. Timmerman VAN DER MEL, te Berlikum.
Beetgum, den 19 Junij 1830.
G. F. BR. THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG.
Ter ordonnantie van dezelve, P. J. MEBIUS.

De GRIETMAN VAN KOLLUMERLAND EN NIEUWKRUISLAND, convoceert door deze, ten verzoeke der Ingezetenen van het dorp Burtum, de Hervormde Floreenpligtigen van gemelden Dorpe, te compareren in de Kerk aldaar, op den 3 Junij 1830, des voormiddags ten 10 ure, ten einde aan te hooren een voorstel wegens den afstand van negenog 400 vierkante ellen Grond, benooidigd voor een nieuwen Opslag, en na goedvinding een accoord hieromtrent te treffen.
De Grietman voornoemd, L. VAN LIMBURG STIRUM.

De Commissie van den Polder te Wieren, onder de dorpen Oudega en Nijega in de grietnige Smallingerland, verzoekt de eigenaren van Landen en Veenen, in gezegden Polder gelegen, om te compareren op Zaterdag den 3 Junij 1830, des middags ten 12 ure, in de Herberg te Oudega, ten einde aldaar aan te hooren en mede te raadplegen over onderscheidene, belangrijke, den Polder betreffende voorstellen, die dan zullen worden voorgedragen.
De Commissie,
Oudega,
den 17 Junij 1830.
H. W. BRANDSMA.
W. S. KLOOSTERMAN.
B. R. KIELSTRA.

De VOOGDEN DER STADS ARME-KAMER te Leeuwarden, gedenken bij besloten briefjes, aan de minstaannemenden aan te besteden, de levering van navolgende Goederen, als:

40 Stukken HEMDENLINNEN. — 2100 Ned. ellen Bremer HUISDOEK. — 800 Ned. ellen TOPPEN. — 240 Ned. ellen blaauw FABRIEK, en 35 Grossen Kokosnoten KNOOPEN.
De Voorwaarden van deze aanbesteding zijn te lezen, en de Monsters, overeenkomstig welke de levering zal moeten geschieden, liggen ter bezigtiging in het Gebouw der Stads Arme-Kamer, op de Keizersgracht, terwijl de Briefjes vóór den 6 Julij aanstaande aldaar zullen moeten zijn ingeleverd.
Leeuwarden,
den 17 Junij 1830.
De Voogden voornoemd,
A. DEKETH, Voorzitter.
J. SCHIK, Secretaris-Boekhouder.

ROOMSCH CATHOLIJKE ARMVOOGDEN van Leeuwarden, zijn van voornemens, te besteden: Het leveren van het benooidigde ROGGENBROOD, voor de armen hunner Gemeente, voor de volgende zes maanden van dit loopende jaar. Zij die hieraan gading maken, komen op Maandag den 28 Junij aanstaande, des morgens ten 10 ure, in het R. C. Amhuis, te Leeuwarden, en hooren de conditien, waarna de leverantie zal geschieden.

SCHEEPSGOEDEREN.

MR. VAN DER PLAATS, Notaris te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 25 Junij 1830, des voormiddags 10 ure precies, ten huize van *Louw Sipkes Visser*, bij de Tuinsterpoot te Leeuwarden, verkoopen: Eenige nieuwe ZEILEN, TOWEN, ANKER, COMPAS, WATERVATEN, en eene buitengewoon fraaie SCHEEPS-TAFEL. — De gedrukte Lijst bij *Visser* te verkrijgen, alwaar de Goederen te zien zijn.

MR. H. HIDDINGA, Procureur te Sneek, als gelastigde van zijne principalen, gederkt ten overstaan van Mr. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, publiek bij verhooggeld, aan de meestbiedenden te verkoopen:

8 Bunders 45 v. roeden 10 v. ellen en 28 v. palmen allerbest GREIDLAND, gelegen onder den dorpe Rauwerd in twee perceelen, waarvan het eene groot 4 bunders 4 v. roeden 17 v. ellen en 96 v. palmen, en het ander 4 bunders 40 v. roeden 92 v. ellen en 32 v. palmen, hebbende tot naastlegers ten Oosten den Heer *Eijsinga*; ten Zuiden den Rijdweg; ten Westen *Durk Hendriks*, en ten Noorden den Trekweg; thans bij *Taake Willems Koopmans* als huurder in gebruik.

Wie hieraan gading maken, komen op Dingsdag den 22 Junij 1830, bij de finale toewijzing, ten huize van *Jan Pieters de Boer*, Kastelein op de Dille, des namiddags ten 3 ure, en koopen op Conditien als dan voor te lezen, en inmiddels ten Kantore van den Procureur en van den Notaris voornoemd te vernemen.

De Notaris G. W. POSTHUMA, te Dockum, zal, op Woensdag den 23 Junij 1830, des namiddags ten 4 ure, ten sterfhuize van de erven *Sijmen Jans Pijpstra*, onder Aalsum bij Dockum, publiek presenteren te verhooren:

Eene florissante en in den gepasseerden jare zwaar vertimmerde HUIZINGE en HERBERG, staande en gelegen even buiten de Aalsumerpoort bij Dockum, door wijlen *Sijmen Jans Pijpstra* bewoond geweest, en zulks van den 25 dezer tot den 12 Mei 1831.

De Notaris J. G. VAN BLOM, te Dragten, zal, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Een stuk uitmuntende ingedijkte MADEN, groot ongeveer 4½ bundel, gelegen ten Zuiden van en aan de Kromme Ee, onder Boornbergum, eigen aan *Rintje Willems de Wal*, Huysman in de Budde, onder Grouw.

Wie hier aan gading maakt, kome Donderdag den 24 Junij 1830, des namiddags ten 4 ure, ten huize van *J. J. van den Berg*, Herbergier in het Landswelvaren te Dragten.

Krachtens eene door den Heer Regter Commissaris in het Faillissement van JAN HENDRIKS BULT, in de Lemmer, verleende autorisatie, zullen de definitieve Sijndic in gemeld Faillissement, Mr. A. D. RENEMAN, Procureur, en J. W. KLEINSCHMIT, Commis-Griffier, beiden bij de Regtbank van Eersten Aanleg, te Sneek en aldaar woonachtig, door het ministerie van den daartoe benoemden Notaris WAUBERT DE PUISEAU, in de Lemmer, en ten overstaan van den Heer Vrederegter van het Kanton Lemmer, op Zaterdag den 3 Junij 1830, des avonds ten vijf ure, ten huize van *Hendrikus Le Heux*, in het Logement den Wildeman, in de Lemmer, in het openbaar, bij verhooggeld, doen verkoopen:

1. Eene HUIZINGE cum annexis, waarin tot nu toe een Winkel is gehouden, wel ter nering staande op den Nieuwendijk in de Lemmer, en aldaar gemerkt no. 21, laatst door den Failliet zelven bewoond en gebruikt geweest.
 2. Eene dito WINKELHUIZINGE, mede aldaar, gemerkt no. 32, thans in gebruik bij *Gerben Douws Siedzes en Vrouw*.
- Dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden.

NB. NB. Bij de Contributie van Wonsradeels Zuider Zeedijken, zijn bij partijen uit de hand te koop: OUDE DIJKPALEN, in onderscheidene lengten. Tot den 20 Augustus 1830 te bevragen bij den Strandmeester J. A. VAN SCHELTINGA, te Gaast.

Uit de hand te KOOP: Eene voor drie jaren nieuw gebouwde HOUTSCHUUR, lang 23 ellen 4 palmen, wijd 9 ellen 1 palm, onder het draaghout hoog 5 ellen; te bevragen bij GERBEN L. ANDELA, te Workum.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De Crediteuren in het faillissement van KLAAS JANS SIERSMA, Koopman, woonachtig te Dockum, worden bij deze uitgerooidigd, om binnen den tijd van veertig dagen, zijnde vóór of uiterlijk op den één en dertigsten Julij eerstkomende, in persoon, of bij gevolmagtigden bij den ondergeteekende te compareren, ten einde te verklaren uit welken hoofde zij Crediteuren zijn van K. J. Siersma voornoemd, en hunne bewijzen, behoorlijk op zegel en geregistreerd, aan denzelfden over te geven, of ter Griffie van de Regtbank van eersten aanleg, zittende te Leeuwarden, als belast met de commercieele regtsoefening aldaar, te deponeren.

De provisoriele Curator in het faillissement van K. J. SIERSMA opgemeld,
I. VAN DER WERFF.

De Floreenpligtige Ingezetenen van de Hervormde Godsdienst, worden geconvoceerd, om, op den eersten Julij e. k., des voormiddags om elf uren, te compareren in de Kerk te Rijperkerk, om, in persoon of bij behoorlijke volmagt te stemmen eene PREDIKANT in de vacerende Hervormde Gecombineerde Gemeente van Rijperkerk en Iardegariff, en zulks volgens het Reglement, daarvan zijnde.

In naam des Kerkeraads van voornoemde Gemeente,
F. HELLENDOORN CRAMER, Consulent.

De Floreenpligtige Ingezetenen van de Hervormde Godsdienst, worden geconvoceerd, om op den 29 Junij 1830, ten elf ure voor den middag, te compareren in de Kerk te Lippenhuzen, om in persoon of bij behoorlijke volmagt te stemmen eene PREDIKANT in de vacerende Hervormde Gemeente van Lippenhuzen, Te wispel en de Henrik, en zulks volgens het Reglement, daarvan zijnde.

In naam des Kerkeraads van voornoemde Gemeente,
B. BRANDSMA, Consulent.

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij zijn ruimen ZOLDER te HUUR aan beveelt, voor berging van Koopmansgoederen of wat van dien aard zij; zoo oc in het bergen van Rijtuigen enz.

Een VERWERSKNECHT kan dadelijk bij hem werk bekomen.
Leeuwarden,
den 17 Junij 1830.
W. J. VAN DER VEEN,
Rijtuigschilder en Huisverwer in de Doelestraat.

Bij Mejufvrouw H. VAN TUINEN, in de Grootte Hoogstraat, te Leeuwarden, thans verkrijgbaar gesteld: Het DEPOT der gerenomeerde TANDMIDDELEN van Gebr. NATHANS DENTZ, Hof-Tandmeesters van Z. M. den Koning, van III. KK. III. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden; als: Paerle wassching en Tand-Opiat, dienende om het gebit te versterken, en inmond en Tand te den hoogsten ouderdom te conserveren, à f 2 : 50. Mondspoeling voor scorbuit blaauwschuit, rhumatike pijnen in den mond, en bijzonder tot het aangrocijen en versterken van het tandvleesch, à f 3; Poeder Dentifrice, à f 2; Liqueur Philodontique à f 3 : 50; Tand-Elixter om de tanden wit te maken, à f 1 : 10; Tandpoeder te onderhouden der tanden, à 50 cents, en Eau de Blanchard voor kies- en tandpijn u. zinkingen voortkomende, te verdrijven, à f 1 : 25.

NB. Deze middelen zijn ook te bekomen te Heerenveen, bij den Boekverkoop per F. HESSEL.

E. G. GOLJENBOOM, sedert eenige jaren voor de voornaamste Meesters in Amsterdam en elders, werkzaam geweest zijnde, maakt aan de geëerde inwoneren in deze Stad en Provincie bekend, dat hij ter uitoefening van zijn bedrijf, bestaand in het VERKOOPEN en HERSTELLEN van alle soorten van HOROLOGIEN en SPEELWERKEN, zich alhier heeft gevestigd, in de St. Jacobstraat, letter G, no 87; beveelt zich in de uitoefening van bovengemelde bedrijven, en belooft eene spoedige en prompte afdoening.

LEESWEL.

De gezigtkundige Brillenslijper A. BRAMSON, van Zwolle, geattesteerd in zijne kunst door den wel edelen geleerden Heer G. F. Reiche, Hof-Medicus van Z. M. den Koning der Nederlanden, recomandeert zich tot het leveren van eigen vervaardigde regelmatig geslepen BRILLEN, dienende voor alle Gezigten, voor bijzien de, geoperceerde of zwakke Oogen, en dezelve tot in den hoogsten ouderdom te conserveren; — hij heeft ook eenige menschen in Friesland geholpen, die vruchteloos hulp bij anderen hebben gezocht. Is te ontbieden bij W. MORRA, in het Lemste Veerhuis, alhier.

De ondergeteekende heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat hij te Harlinger Di is aangekomen en uitgekapt is in het logement de Paauw, met een aanzienlijk assortiment opregte Italiaansche DAMES STROOHOEDEN, tot fabrieksprijs; alsmede de Zijden waterdichte zwarte MANS- en KINDERHOEDEN, welke de proef kunnen doorstaan; zijnde de modellen naar den laatsten smaak, welke hij tegen verminderde prijzen kan afleveren.
J. A. BOLONGARO.

HARDDRAYERIJ.

De KASTELEINS te Onderdendam, met consent van Burgemeester en Assessoren der gemeente Bedum, gedenken, op Zaterdag den 26 Junij 1830, door Paarden die tot genoegen van de Directie zijn, en alhier nog geen zoodanigen Prijs hebben gewonnen, te laten Verharddraven: TIEN TIENGULDENSTUKKEN.

De aantekening van Paarden geschiedt ten huize van den Kastelein NIENOORDT. De Keuring zal zijn ten 12 ure, en de Rijding precies ten twee ure beginnen.

HARDDRAYERIJ.

Met consent van den wel-edelen en achtbaren Heer Grietman van Westdongerandeel, gedenken S. P. FEENSTRA, Kastelein te Wierum, en eenige Ingezetenen aldaar, te laten Verharddraven, en aan den eigenaar van het snelstravend Paard te vereeren: Eene fraaie ZILVEREN TABAKSDOOS, ter waarde van 30 guldens De Liefhebbers welke hunne Paarden mede willen laten draven, worden verzocht, op Maandag den 28 Junij 1830, des middags ten 12 ure, te compareren in de Herberg te Wierum, ten einde hunne Paarden te laten inteekenen, de conditien te hooren lezen, en nummers te trekken; waarna het rijden een aanvang zal nemen.

Alle Paarden worden toegelaten die tot genoegen der Keurmeesters zijn, en die geen Stads Prijs of Premie hebben gewonnen.

o(o(J. P. VERWERDA, Onderwijzer te Makkum, verlangt dadelijk iemand, den derden of vierden rang bezittende, en geregen is, bij hem als ONDERMEESTER te fungeren, op goede voorwaarden; vervoegte zich in persoon of met gefrankeerde brieven.

o(o(E. en KOPERSLAGERS- of KETELBOETERSKNECHT, zijn werk geheel of genoegzaam verstaande, en van goede Getuigschriften voorzien, vast werk verlangende, vervoegte zich in persoon of met gefrankeerde brieven bij P. LIJVOETS, te Heeg.

o(o(T. twee orghuwde MOLENMAKERSKNECHTEN, het werk behoorlijk verstaande, kunnen van stonden aan voor een jaar werk bekomen bij GERBEN L. ANDELA, te Workum.

o(o(M. en vraagt in eene APOTHEEK als LEERLING een Jongeling van de Protestantse Godsdienst, niet beneden de 14 jaren oud, die als zoodanig, tegen billijke voorwaarden, eene allezins voldoende gelegenheid verkrijgt tot zijne volkomene bekwaming. Adres met gefrankeerde brieven onder letter A, bij den Kantoor Boekhandelaar E. MEIJER, Hs., te Sneek.

o(o(M. en verlangt tegen primo of half Augustus, in een talrijk huisvaring hebbende en van goede Getuigschriften voorzien; nader onderrigt bij J. BEIT-SMA, in het Zaailand, letter E, no. 263. Brieven franco onder de letters C. B.

**** Bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, in 's Gravenhage en te Amsterdam, is gedrukt en te bekomen:

I. DE KUNST VAN HET HOEFBESLAG, of handleiding om zoo wel de gezonde als gebrekkige hoeven der Paarden op eene doelmatige wijze te behandelen en te beslaan; door DIETERICH, Opper-Veearts te Berlijn, in klein octavo, à f 2.

II. Het HOEFBESLAG ZONDER DWANG, eene verhandeling over de wijze, om gevoelige, kwaadaardige en geheel bedorvene Paarden, welke tot dus ver alleen door aanwending van dwangmiddelen konden worden beslagen, binnen een uurtijds, zoo ver te brengen, dat zij zulks goedwillig laten doen en hunne weerspannigheid voor altijd afleggen; door CONSTANTIN BALASSA en KLATTE, in klein octavo, à f 1 : 80.

Beide deze werkjes van de noodige platen voorzien, zijn vertaald door J. W. A. HART, Veearts der eerste klasse, met eene voorrede van Dr. A. NUMAN, Directeur en Hoogleraar aan 's Rijks Veeartsenijsschool te Utrecht.

**** Bij BROESE en COMP., te Breda, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld: Het STOOMWERKTUIG door WILLEM VAN HOUTEN, Jr. Prijs f 1 : 50. Waarin men niet alleen dit belangrijk werktuig van deszelfs oorsprong, voortgang, de onderscheiden opvolgende verbeteringen, 22 menstelling en werking in Fabrieken, Stoombooten, Stoomrijtuigen en Stoombrandspuizen beschreven, maar tevens op eene allereenvoudigste en duidelijkste wijze aangegeven vindt de Stoomwording, deszelfs krachten, het vermogen der dampkringslucht, de 22 menstelling en werking der Barometer, de Hevel, de Wijnkoopers-Proefpomp, en de Blaasbalg. Het drijfvermogen der onderscheidene lichamen, vooral van schepen van ijzer en Reddingsbooten; ook eene beschrijving van het Stoomwerktuig waarmede de Koninklijke Militaire Akademie te Breda verwarmd zal worden, benevens een onderzoek over de nuttigheid van het Stoomwerktuig en een algemeen overzicht in onderscheidene bedrijven, betreffende de nijverheid in de Nederlanden, zoo wel met betrekking tot het Zuiden als het Noorden des Rijks. Alles opgehelderd door twee gelithographeerde platen, waardoor dit werkje voor alle standen in de Maatschappij belangrijk is.

**** Te Amsterdam bij C. L. SCHLEIJER, en te Groningen bij R. J. SCHIERBEEK, is gedrukt, en alom te bekomen:

J. CORSTIUS, de BRIEF van PAULUS aan de EPHESIERS, voor de Hervormde Gemeente te Enkhuizen behandeld, in twaalf Bijbeloefeningen.